

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antonii Mvsae Brasavoli Medici Ferrariensis Examen
omnium Trochiscorum Vnguentorum, Ceratorum,
Emplastrorum, Cataplasmatumque, & Collyriorum**

Brasavola, Antonio Musa

Venetiis, MDLI

Vnguentum Rosaccum III

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70720)

stra cerata & unguenta haud magna est differentia. BRAS. Audiisti eandem rem paulo molliorem esse unguetum, paulo desior em ceratum, ut Trallianus docuit, et Galenus in quarto de Sanitate tuenda, id quod ceratum est unguetum uocauit, ut prorsus haud magna uideatur esse apud hos authores inter unguentum & ceratum differentia. SE. Quicquid antiqui de unguento senserint a nobis in praesentiarum praetermittatur, cum illa solus pertractaturi simus quae nunc unguenta uocantur, & quae tu cum indicis ungueta uocas, siue redoleant, siue male oleant. BRAS. De his igitur solis agamus, & ab illo incipe quod tibi in mentem uenerit enodando. SE. Schedam accipiam in qua scripta sunt ne errem, & primum quod occurret referam, nam per meae schedae ordinem incedens nullum praeteribo unguentum, quoniam si ut in mentem uenerint referre uoluerim multa praeterire possem, quae menti non subirent, at omnia in hac scheda ita in ordinem redacta sunt, ut labella in meo sunt pharmacopolio disposita. BRAS. A primo igitur incipias ne in hoc ordine referendo tempus incassum coneratur.

S E N E X III.

Omnibus in mea charta descriptis unguentis rosaceum carceres aperit. BRAS. Neque ab re quoniam inter unguenta proprie numerari posset, nam suauem spirat odorem, at a quo authore illud accipis? SE. A Mesue. BRASA. Et hoc Mesue rosaceum apud omnes Italiae pharmacopolas in usu est. BRAS. Compositionem afferto. SE. Ita conficio ut Mesue ipse facit.

Recipe axungiae porcillae recentis quantitatem quam uolueris

uolueris, & lauetur in aqua calida nouies, & tantundē cum frigida aqua lauatione ultima, deinde teratur cum ea rosarum rubrarum recentium quantum ipsa est, & dimittatur marcescere per dies septē, deinde coquatur cum facilitate, & colētur, & iterum tantūdem rosarū terantur, & per alios septem dies dimittatur, & fundatur supra eiusmodi compositionem succi rosarum circiter partem dimidiam, olei amygdalini partes sex, & iterū coquatur cum facilitate usq; ad succi cōsumptionem, deinde reponatur, & administretur. BRASA VOL. Hæc est unguenti rosati, apud Mesuem compositio. At Mesue nōnunquam addit opium. SE. Non me latet: nam statim sequitur, Et quandoq; disrumpitur in aqua rosata parum opij, & projicitur in decoctionē, & est mirabile ubi oportet, & proprie quando uigilie adsunt. BRAS. Nullus tamen est in Italia qui opium addat. SE. At addi potest, uerum ad quos affectus utilis est eiusmodi unguentum? BRAS. Ad illos quos Mesue refert: nam inflammationes sedat erysipelata, et ignem persicum, sodaq; calidæ confert, & stomachi inflammationi, atq; hepatis. SE. In soda debet ne caput inungi? BRAS. Immo debet, quia ad nullum aliū usum effectum est, præterquā ut eo partes inungantur. SE. Ad qd lauare in aqua calida, postea in frigida? BRAS. Primo in aqua calida lauatur, ut emollescat axungia, & pelliculæ quædam, quæ axungie insunt facile remoueri possint, adde id auferri quod in ea superflue ungit, hæc ab aqua calida facile præstantur, postea per frigidā aquam axungie lotio perficitur, et si quid habuerit admisti salis cum prædictis lotionibus aufertur, uel si quid rancidi

rancidi nacta sit. SE. Quid intelligit Mesue per ultimam lotionem? BRAS. Nihil aliud quam exquisitam lotionem. est Arabum loquendi modus: cum enim alicuius perfectionem annotare uolunt, utuntur uocabulo ultimum, ac si dicant extremum, & exquisitum: quãquam dici posset ultimam lotionem in frigida aqua fieri oportere. At tu dicito cur album efficitur eiusmodi unguentum cum rubras recipiat rosas, & rosarum succum SE. Recipit prorsus rubras rosas, et succum, sed colantur et in agitatione remittitur color, qui neq; albus est, sed in luteum uergit. BRAS. Immo si diu agitetur album efficitur unguentum & odoratum: iusti nonnunquam olei amygdalarum dulcium loco rosaceum omphacinum recipi, et inflammationibus mire contulit: nam ipsis magis aduersabatur, quã faceret unguentũ rosaceum ex oleo amygdalarum dulcium. SE. Cur Mesue dixit marcescere? BRAS. Arbitror mendosum esse codicem, & legendum esse macerari: quamquam & legi possit marcescere, quia corrumpuntur non quidem tali corruptio- ne ut sceteant, sed tali ut eliquetur, nam rosæ per triplũ, & amplius spaciũ in axungia lota seruari possent: tamen non marcescerent. SENEX. Vidi nonnullos qui secunda uice percolabant, & alios qui non percolabant, quid agendum censes tu? BRASAVOL. Non dubito percolandum esse, ne rosæ in compositione uideantur. SE. Illi tamen qui non percolabant, diligentissime pinsebant. BRAS. Quantum lubuerint pinseant, rosarum uestigium semper pmanebit: si uero percolentur non permanet: uerum quo instrumento uteris ad percolandum? SE. Saculo tela crassa confecto, uel pradensa

prædensa staminea, ut uocant, & torculari exprimo.
 BRAS. Probe agis: at cum fuerit eliquatum, si uehe-
 menter tractetur ac ducatur album euadit: nonnunquam
 cum eo uti uolo, iubeo bis uel ter rosacea aqua lauari, ad
 infrigidandum conuenit: neque est adeo frigidum ut Gale-
 ni infrigidans: unde ubi non est magna infrigidandi neces-
 sitas eo utor loco Galeni infrigidantis, quando opium ad-
 dere uolueris in quanta addis copia? SE. in tanta quan-
 ta ab authore refertur. BRAS. At author quantita-
 tem minime refert, quippe nimirum inquit, & quando-
 que disrumpitur in aqua rosacea parum opij: hoc uero
 quod dicitur parum, relatiuum est, et nullam ponit cer-
 tam quantitatem. SE. Nullam pfecto & causam igno-
 ro. BRASA. Scis ne axungie recipiende quantita-
 tem? SE. Neque ab authore hoc refertur. BRAS.
 Tamen potes illam quantitatem accipere, quæ tibi lu-
 buerit, idem de opio efficere poteris, iccirco regulam
 hanc seruato, pro singula ungueti uncia singulum opij
 granum commisceatur, cum opio magis adhuc infrigie-
 dat, & cum uigiliæ adsunt mire prodest, frontem inun-
 gendo, tempora, & nares. SE. Est ne huius unguenti
 apud Galenū facta mentio? BRAS. Meminit pro-
 fus unguenti rosati Galenus, at non est compositio qua-
 lis hæc est, sed est purum oleum, nam olea odorata, &
 quæcunque similia odorē spirantia ab antiquis unguen-
 ta uocabantur, ob hoc Galenus in quinto Methodi me-
 dendi libro ad dimidias ferè libri partes rosaceo utitur,
 & illud uocat unguentum quod & multis alijs in loco
 facit. SE. Reperitur ne apud antiquos alios, si non
 apud Galenum? BRAS. Non reperitur, quod scie-
 uerim

uerim, inter alia uero quibus conuenit, illud est præci-
 puum quod hæmorrhoidarum ardorem sedat, in hoc etiã
 uolo te esse admonitum, cum inquit olei amygdalarũ dul-
 cium partes sex, legendum esse partem sextam: nam sex-
 ta esse debet totius compositionis pars. SE. Mihi uide-
 batur mirum quomodo tanta huius olei copia ingredi-
 tur, & tantam copiam nunquam apponebam. BRAS.
 Et hoc etiam est quod multos pharmacopolas errare fa-
 cit, et in uno pharmacopolio unguentũ liquidius, in alio
 minus liquidum inuenies, ut quisq; pro libito huius olei
 summam apponit. Verum satis est totius compositionis
 pars sexta: hoc eodem modo possunt fieri, & ex uiolis,
 & ex alijs odoratis floribus unguenta. SE. Cur axun-
 giã recipit, potius quã butyrum, uel pingue aliquod?
 BRAS. Quia cum probè lota est nullum habet odorẽ,
 & omnes recipere apta est, ut nostri myropole oleum
 de rosetis (ut eorum uerbis utar) oleum de citrangulis,
 & eiusdem generis alia ex oleo amygdalarum dulcium
 conficiant, quia uel minimũ habet exotici odoris, et odo-
 res alios recipere potest. in hac uero dote omnia alia oleo-
 rum genera oleum balaninũ ex glande unguetaria con-
 fectum exuperat, quod oleũ de Been uulgo uocatur. Et
 id myropole ad suscipiendos odores cæteris lubetius ac-
 cipiunt. Docet & Dioscorides libro secundo modum a-
 bluendi suillam adipem, et de odoratis adipibus pertra-
 ctat, quæ diuerso fiunt modo, ad hunc eundem modũ mul-
 ta unguetorum genera fieri possunt, ut uiolaceum, ne-
 nupharinum, amaracinum. BRAS. Hoc me non la-
 tet, uerum ad aliam unguenti speciem considerandam ac-
 cedamus. SE. Vt lubet. BRAS. Illã igitur in exa-
 men

BRASAVOLI

men afferas, quæ secundo loco in tua sceda scripta est.

S E N E X. III.

Unguentum infrigidans Galeni uocatum sequitur.

BRAS. Neq; ab re, quia ubi infrigidare tam uehementer animus non est, rosaceo utimur unguento, ubi uehementius infrigidare, hoc Galeni. At quomodo illud conficis? SE. Ut Mesue facit Galeni cerotum ultimum in infrigidatione ualens ad febres acutas, & sodam calidam pulsatiuam.

Recipe cereæ albæ unc. I. uel lib. I.

Olei rosati omphacini unc. III. uel libras quatuor

Aquæ fontis claræ, & proprie uehementis frigoris quantum sufficit, oleum multoties & bene lauetur lauationibus multis, & quanto magis elaboratur in lauando illud fit excellentius. BRAS. Quomodo aquam, & oleum simul misces ut oleum lauetur? SE. Ego simul misceo oleum, & ceram ut ex ipsis mixtis unum corpus euadat, quod postea lauo. BRAS. Quot uicibus lauas? SE. Numerum nō habeo, sed toties lauo, contrecto, & lauando misceo q; album efficitur. BRAS. Veram habes lauandi regulam. nam toties lauari debet ut album efficiatur. cumq; unguentum hoc haud esse album uidebis, illa non esse probe lota iudicato, uel saltem nō fuisse probe ducta, aut agitata spatula, uel baculo. tamē & seorsum lauatur oleum aqua in phiala, uel in uitrea cucurbita. SE. Cum bis, aut ter fuerit elotū quid facit amplius elotio? BRAS. Semper aliquid pinguis ab oleo auferit, & aliquid mellis à cera, & frigidius semper euadit, frigidaq; aquæ qualitas uehementius imprimitur, nam frigidissima aqua lauari debet. SE. Nonnulli sunt qui